

O slobodi

Errico Malatesta

1921.

Dičimo se da smo prije svega zagovornici slobode: ne samo slobode za nas same, nego slobodu za sve; slobode ne samo za ono što mi smatramo istinom, nego i za ono što može biti ili se činiti pogrešnim.

Znamo koji je prvi prigovor koji nam nastoje uputiti naši suparnici koji i sami žele neku vrstu slobode koja se, ograničena na njih same, njihovu partiju i njihove ideje, pretvara u samovolju i tiraniju na štetu drugih.

Vi, kažu nam, činite od slobode božanstvo i tražite apsolutnu slobodu što je nemoguće i apsurdno.

Više smo puta odgovorili na to pogrešno tumačenje naših ideja, ali oni koji nas i ne žele čuti, nisu nas čuli.

U našim shvaćanjima nema ničega apsolutnog jer smo duboko uvjereni u relativnost svih stvari koje ljudi mogu poimati.

Ne tražimo apstraktnu, metafizičku slobodu koja bi, kidajući spone koje vežu čovjeka za prirodu i društvo, dovela u pitanje i uništila čovječanstvo.

Ono što tražimo moglo bi se nazvati društvenom slobodom, odnosno slobodom za sve, jednakost prilika koja svima omogućava da se vode svojim htijenjem s jedinim ograničenjima što ih nameću prirodne nužnosti i istovjetna sloboda drugih.

– Vi, dakle, želite slobodu i za buržoaziju, u svojoj maniji za slobodom želite stati na put proletarijatu u njegovoj borbi za emancipaciju – često i rado kažu komunisti koji dobivaju riječ od vlade u Moskvi.

Ta bi izjava bila tek glupa da nije namjerno maliciozna, da namjerno ne nastoji, kao što to očito čini, predstaviti nas u krivom svijetlu pred proletarijatom kojim bi oni, komunisti, sutra voljeli upravljati prema vlastitom nahodaženju bez smetnje onih anarhističkih zanovijetala.

Svakome bi bilo smiješno vjerovati da bismo mi, zagovornici slobode, željeli da svatko ima slobodu da ubije svoje bližnje. Samo komunisti mogu ozbiljno tvrditi da mi želimo zaštititi slobodu buržuja da iskorištavaju tuđi rad, što je u biti ublaženi način da se nekoga ubije.

Sloboda kakvu želimo nije apstraktno pravo da se čini po svojoj volji, nego realna moć da se nešto čini, odnosno, da svatko ima sredstva da živi i djeluje a da se ne podređuje volji drugih.

Budući da je proizvodnja prvi preduvjet života i nužna pretpostavka slobode, potrebno je slobodno raspolagati zemljom, sirovinama i sredstvima za rad.

Ono što tvori bit buržoazije jest gomilanje sredstava za proizvodnju i razmjenu što joj omogućava iskorištavanje rada radništva i vođenje cijeloga procesa proizvodnje i distribucije u korist vlastita profita, ne držeći gotovo uopće do interesa proizvođača i potrošača.

Sve dok će to gomilanje preživjeti, neće biti slobode za velike mase proletera koji moraju od buržuja moliti sredstva za život. A svaka će promjena političkoga režima ispasti nemoćna, čak i pod pretpostavkom dobre volje vladajućih, da proleterima osigura slobodu i pravicu.

Jasno je stoga da je naš primarni cilj eksproprijacija buržoazije i, naravno, rušenje vlasti koja je brani.

Međutim, buržoazija će se opirati i s najvećom će ustrajnošću braniti svoje povlastice. Neka! Zato ćemo je mi napadati, energično ćemo se boriti i nećemo stati sve dok ona ne onemoća, odnosno dok je ne uništimo kao klasu otimajući joj sredstva za iskorištavanje drugih i uvlačeći sve buržuje među radne mase gdje će imati ista prava kao i svi ostali.

To je razlika u odnosu na komuniste što se buržoazije tiče.

Oni se žele boriti i pokoriti je policijskim sredstvima uspostavljajući novu vlast i diktaturu koja, osim gušenja svake slobode misli i djelovanja za one koji ne uživaju zaštitu diktatora, ne bi uspjela uništiti buržujsku klasu osim stvarajući jednu novu povlaštenu klasu koja bi počela kao birokratska da bi se uskoro pretvorila u novu kapitalističku klasu.

Mi se želimo boriti i pokoriti buržoaziju revolucionarnim sredstvima i direktnom akcijom proleTERSKE mase koja preuzima sredstva za proizvodnju.

'Ko zna što bi buržuji više cijenili!

Još jedno opažanje.

Mi smo odlučni i nepokolebljivi protivnici buržujskoga režima.

Ne treba zaboraviti da je povijest vidjela režime gore od onoga buržujskog te ako nismo na oprezu mogli bismo vidjeti gore režime i u budućnosti.

Kad bi buržujski režim zamijenila vlada fanatika koja bi nam ponudila nešto slično komunizmu paragvajaskih isusovaca, mi ne bismo zbog toga postali prijatelji paloga režima, nego bismo se s jednakom odlučnošću borili protiv starog i novog režima.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Errico Malatesta
O slobodi
1921.

Umanità Nova (Rim) br. 190 (24. studenoga 1921.)
Prevela i uredila: Mia Gonan. Preuzeto iz: Errico Malatesta, *Ni demokrati ni diktatori*. Odabrani
spisi 1884.- 1930. DAF, Zagreb 2022.

anarhisticka-biblioteka.net